

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) 2010 ਦਾ ਨੰਬਰ 8989 ਆਦਿ)

ਸਤੰਬਰ 24, 2012 ਬੀ

[ਆਰ. ਐੱਮ. ਲੋਧਾ, ਅਨਿਲ ਆਰ. ਡੇਵ ਅੰਦੁਦਾਸੂ ਜਯੋਤੀ ਮੁਖੋਪਾਧਿਆ, ਜੇ.ਜੇ]

ਫੈਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 : ਢਾ 482 ਅਤੇ 320 - ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੀੜਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਮੁਆਫੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਐਮ੍ਰੀਟ ਅਤੇ 320 482 ਅਤੇ 302 ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ - ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ - ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ - ਢਾ 320 ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕੰਪਾਉਂਡਿੰਗ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਹੇਠਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ-ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕੰਪਾਉਂਡਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 320 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਫੈਜਦਾਰੀ ਇਸਤਰਾਸਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ" ਬਰੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਧਾਰਾ 482 ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ- ਬੀ.ਐੱਸ. ਜੋਸ਼ੀ, ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ, ਮਨੋਜ ਸਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਜੀ ਉਪਨਾਮ ਪੱਪੂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 320 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਇਹ ਨਹੀਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕੰਪਾਉਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ - ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ।

ਧਾਰਾ 482 - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ - ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ - ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਮਾਨਸਿਕ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਜਬਰ ਜਿਨਾਹ, ਡਕੈਤੀ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਆਦਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ -ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਕਾਇਆ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੈਕਸਿਮ:

ਮੈਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕੰਪਾਉਂਡ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਆਰ. ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੇਸ਼ੀ, ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ 4 ਕੇਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੀੜਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਉਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

1.1 ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦਰਮਿਆਨ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੱਚ ਦੱਸਾਂ ਤਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 320 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ, ਏਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 320 ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕੰਪਾਊਂਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 320 ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਬਰੀ ਜਾਂ ਬਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਜਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਵਿਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ

ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਅੰਤਮ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 47 ਅਤੇ 53-54] [806-E-F; 808C-H]

1.2. ਧਾਰਾ 482, ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 482 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਰਥਾਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ । ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 482 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ; ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਮੌਜੂਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੇਹਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ, (i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ (ii) ਨਿਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ। ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 49-50] [806G-H; 807-A-E]

1.3 ਇਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬੇਲੋੜੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕੇ ।

ਇਹ ਮੈਕਸਿਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਚਾਰਨ "ਮੈਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ" ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਆਯਾਤ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇ, ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਐਕਸ ਡੈਬੀਟੋ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ; ਸਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਸਲੀ, ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕਰੇ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 51] [807-ਈ-ਐਚ; 808-ਏ]

1.4. ਬੀ. ਐਸ. ਜੇਸੀ, ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ, ਮਨੋਜ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸਿਜੀ ਉਪਨਾਮ ਪੱਪੂ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਧਾਰਾ 320 ਅਤੇ 482 ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 320 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿਮਰੀਖੀਆ, ਧਰਮਪਾਲ, ਅਰੁਣ ਸੰਕਰ ਸੁਕਲਾ, ਇਲਸਵਰ ਸਿੰਘ, ਰੂਮੀ ਧਰ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਸਦਰੰਗਨੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਮੇਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਸ. ਜੇਸੀ, ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 55,56 ਅਤੇ 58] [809-F-H; 810-A-B-C; 812-F - ਜੀ]

ਬੀ.ਐਸ. ਜੇਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2003 (2) ਐਸ.ਸੀ. ਆਰ. 1104 = (2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 675, ਨਿਖਿਲ ਮਰਚੈਂਟ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਤਫਤੀਸ ਬਿਓਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2008 (12) ਐਸ.ਸੀ. ਆਰ. = (2008) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 677; ਮਨੋਜ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2008 (14) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 539 = (2008) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1; ਅਤੇ ਸਿਜੀ ਉਪਨਾਮ ਪੱਪੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਧਿਕਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2011 (13) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 135 = (2011) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 705 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ

ਸਿਮਰੀਖੀਆ ਬਨਾਮ ਡੇਲੀ ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਛਬੀ ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 1990 (1) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.788 = (1990) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 437; ਧਰਮਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮਸ਼੍ਰੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ 1993 ਐਲ.ਜੇ. 1049; ਅਰੁਣ ਸੰਕਰ ਸੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 1999 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1060 = ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1999 ਐਸ.ਸੀ. 2554; ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 2008 (14) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 574 = (2008) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 667; ਰੂਮੀ ਧਰ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2009 (5) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553 = (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 364; ਅਸ਼ੋਕ ਸਦਰੰਗਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੇ.ਟੀ. 2012 (3) ਐਸ.ਸੀ. 469; ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਬਨਾਮ ਡਨਕਨਸ ਐਗਰੇ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ 1996 (3) ਸਪ.ਐੱਸਸੀਆਰ 360 = (1996) 5 ਐੱਸਸੀਸੀ 591, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ 1990 (3) ਸਪ.ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 259 = (1992) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 305, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ 1991 (2) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 = 1992 ਪੂਰਕ (1) ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 335, ਜਨਤਾ ਦਲ ਬਨਾਮ ਐੱਚ.ਐੱਸ. ਚੌਧਰੀ 1992 (1) ਪੂਰਕ ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 226 = (1992) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 305; ਰਾਜੀਵ ਸਕਸੈਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2012) 5 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 627; ਜੈਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦਿਗਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜੇ.ਟੀ. 2012 (6) ਐੱਸ.ਸੀ. 504; ਵਾਈ.ਸੁਰੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. ਰਾਜ (2005) 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 347; ਰਾਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ 1999 (1) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 230 = (1999) 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 212; ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2007) 4 ਸੀ.ਟੀ.ਸੀ. 769; ਅਬਸਾਹਿਬ ਯਾਦਵ ਹੇਨਮਾਨੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 2008 (2) Mh.L.J.856-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.5 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜੇ ਸਥਿਤੀ ਉੱਭਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਕੰਪਾਉਂਡ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਆਪਕ ਭਰਪੂਰਤਾ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (i) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ (ii) ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ: ਅਦਾਲਤ

ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਹੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਰੱਦ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਬੁਰਾਈ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਜਬਰਜਿਨਾਹ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ, ਡਕੈਤੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਿਵਲ ਪੱਖ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀ ਮਾਮਲੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਪਾਰਕ, ਵਿੱਤੀ, ਵਪਾਰਕ, ਸਿਵਲ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹਨ। ਦਾਜ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਵਾਦ ਜਿੱਥੇ ਗਲਤ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਹੱਲ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪਰਾਧੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਂ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਨਿਆਂ

ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 57] [811-ਏ-ਐਚ; 812-ਏ-9]

ਕੇਂਦਰੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਬਿਓਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਸੂਬ ਮਹਿੰਦਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ 2011 (6) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 384 = (2011) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 216 ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 2009 (5) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 510 = (2009) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 424; ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ (1945) 47 ਦਾ ਬੰਬੇ ਐਲ. ਆਰ. 245; ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਹਾਸ਼ਿਮ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 542; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਇਰਨ 1964 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 363 = ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 703; ਪੰਪਤੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ 1966 (ਪੂਰਕ) ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 477; ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐੱਲ.ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 1977 (3) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 113 = (1977) 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 699; ਮਧੁ ਲਿਮਏ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 1978 (1) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 749 = (1977) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551; ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 1980 (1) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1081 = (1980) 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 43; ਜੀ. ਸਾਗਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2000 (1) ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 417 = (2000) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 636; ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਦੇਵੇਂਦਰਪਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2002 (1) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ 275 = (2002) 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 89; ਕੇਂਦਰੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਬਿਓਰੇ ਬਨਾਮ ਏ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2009) 6 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 351; ਦੇਵੇਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2009 (7) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ 872 = (2009) 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ 495 ਸੁਸ਼ੀ ਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਬਿਓਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2011 (8) ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1 = (2011) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 708; ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਐਬਟ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 2008 (5) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 526 = (2008) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 582; ਜੇਠਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2006) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 255; ਮੁਰੂਗੋਸਨ ਬਨਾਮ ਗਣਪਤੀ ਵੇਲਾਰ (2001) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 504; ਈਸ਼ਵਰਲਾਲ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਰਾਜ (2008) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 671 ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ 1990 (ਸਪ) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 681-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਲਾਲਾ ਜੈਰਾਮ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1945 ਪੀ. ਸੀ. 94-ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਵਾਲਾ

2003 (2) ਐੱਸਸੀਆਰ 1104	ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ	ਪੈਰਾ 1
2008 (12) ਐੱਸਸੀਆਰ 236	ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ	ਪੈਰਾ 1
2008 (14) ਐੱਸਸੀਆਰ 539	ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ	ਪੈਰਾ 1
2011 (6) ਐੱਸਸੀਆਰ 384	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 16
2009 (5) ਐੱਸਸੀਆਰ 510	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 16
(1945) 47 ਬੰਬੇ ਐਲ.ਆਰ. 245	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 18
ਏਆਈਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 542	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1945 ਪੀ.ਸੀ. 94	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 20
1964 ਐਸ.ਸੀ. ਆਰ. 363	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 20
1966 (ਪੂਰਕ) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 477	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
1977 (3) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 113	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 22
1978 (1) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 749	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 24
1980 (1) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1081	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 25
1990 (1) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 788	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 26
1993 ਐੱਲਜੇ 1049	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 27
1999 (3) ਐੱਸਸੀਆਰ 1060	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 28
2000 (1) ਐੱਸਸੀਆਰ 417	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 29
2002 (1) ਐੱਸਸੀਆਰ 275	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 30
2009 (6) ਐੱਸਸੀਸੀ 351	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 31
2009 (7) ਐੱਸਸੀਆਰ 872	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 32
2011 (8) ਐੱਸਸੀਆਰ 1	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 33
2008 (5) ਐੱਸਸੀਆਰ 526	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 35
2008 (14) ਐੱਸਸੀਆਰ 574	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 36

2006 (9) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 255	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 37
2001 (10) ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 504	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 37
(2006) 9 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 255	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 37
2001(10) ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 504	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 37
(2008) 15 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 671	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 37
1990 (ਸਪੱ) ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 681	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 38
2009 (5) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 38
1996 (3) ਸਪ.ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 360	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 38
1990 (3) ਸਪ. ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 259	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 38
1991 (2) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 38
1992 (1) ਸਪ ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 226	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 38
2011 (13) ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 135	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 39
2012 (3) ਜੇ.ਟੀ. 469	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 40
2012 (5) ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ.627	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 41
ਜੇ. ਟੀ. 2012 (6) ਐੱਸ. ਸੀ. 504	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 42
(2005) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 347	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 43
1999 (1) ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 230	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 43
(2007) 4 ਸੀ.ਟੀ.ਸੀ. 769	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 45
2008 (2) Mh.L.J.856	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 46

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਫੈਸਲਾ : 2010 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਫੌਜਦਾਰੀ) ਨੰਬਰ 8989।

2010 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐੱਮ. ਨੰ. M27367 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 17.09.2010 ਤੋਂ

(ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।)